

Jü Carta Hebreommeu Jiojteri

Dios ä Üusihua bétana nok-la

¹ Dios juebénasi noksulatukay yún kaa nanäla machisi júnak táapo täbui taahuarimmechi, jume áchayhuarimmehui, profetam huämi.

² Én ímëi taahuarim chúkula huëpo ä üusihua huämi, itou nok-la. Íkái éntok ä yö yáaka simeta ä mámpo tójjak; ániata éntok áapörík béchïbo yáuhuak. ³ Áapo ájãria jü bélojkosi símek béppa Diosta ujjória, éntok tua alëbenna símeku, síme ániat ayukamta jíapsítua, símeta tútti jípure ä nok úttiãrayi. Éntok Áapo mukuka símek béppa túlisi itom báksiak, kaa tü yáarim itom úuhuaaka. Huanäi ámani jikat jü tua yörisi machik bátam bétana yejtek.

Jü Usiari ángelesim béppa chë yörisi maachi

⁴ Íãri béchïbo ángelesim béppa chë yörisi machisi tahuariahuak, éntok bempörim béppa chë yörisi machi téhuam mákhuak, tua Diosta ä üusi béchïbo. ⁵ Bueítuk, ¿jauhueysu Dios jabe ángeltau ínel jiaahuak:

Émpë ín Üusi;

ínapone én em Áchaytaka taahua?

Éntok kétchi:

Ínapone én áa béchïbo áchayhuari;

áapo éntok ín üussitunake.

6 Entok kětchi, juka kėsam huérita ániau kóm bíttuaka jume ángelesimneu ínel jiaahua:

Tónommeyem áu jápteka ä yöre.

7 Jume ángelesim bétana éntok két ínel jiaahua:

Ä ángelesim jekata bénasi johua;

jume nésauta ä joriame éntok táij bétemta bénomme.

8 Entok ä Üusi bétana ínel jiaahua:

Dios yörisi machi bankopo káteka, jíbapo béchïbo nésahue,

entok jü kuta em réytaka áy nésahueu huitti lútula huéeka bíttu.

9 Juka lútula jíapsihuantë nákke;

të juka kaa türík éntoke kujti eäke kaa huátia.

Íäri béchïbo Dios enchi áma yeu púhuak.

Jü em Dios éntok musäla machisi al-leehuantma enchi mákka,

em jáläim béppa.

10 Entok íkái két nooka:

Empo, Señor, simeta naatëpo buíatë yáuhuak;

jü téhueka junne em mámammey yáari.

11 İri lütinake, të empo jíbapo béchïbo tahuanake;

jü huate éntok súpem bénasi moynake.

12 Entok huépul súpem bénasë nat am tóttianake,

éntoke chúkula täbui bemela súpem béchïbo am nakulianake.

Të empo katë täbuiasi tahuanake, entok em huásuktiriam katim lütinake.

13 Bueítuk jauhuey taaposu Dios, jábe ángeltau ínel jiaahuak:

¿Ímire ín bata bétana yejte,

jume enchi bej-reka kateme em guókim bétuk
nee am órëu tájti?

¹⁴ ¿Jachum kaa espíritu áusüli, jume Diosta
tékilpo aneme? Ímëri juka jínëurita mabet-
nakeme bem anianakë béchïbom äbo bíttuari.

2

Jü buere jínëuria

¹ Huäri béchïbo, úttia tüisi át suaka itom ä
bínnakehüi, juka Diosta noki itom jíkkajakähüi,
juka itom súalëu kaa koptiä béchïbo. ² Bueïtuk
jü noki ángelesim nokakäu huitti taahuak; en-
tok jume Diosta béj-reka ä nésauro kaa bem
yáakäu, lútula éehuäpo júne két bette noki
ámet chúppuk. ³ ¿Jáchisute áma yeu sákanake
jäni? ¿Juka jínëuriata tüisi yörisi machik kía
kaítäpo bichäteko? Jü Señor iäri bétana bát
ä nookak, kësam huëpo; jume ä jíkkajakame
éntok itom ä téjhuak. ⁴ Ínëli Dios ä lütüriatey
ámemaki. Jume señaalim entok buéresi huëpo
kaa täyahuamta entok obiachik kara johuamtam
johuay. Espíritu Santo éntok ámet ä näikimtey,
ä éä pámani.

Jü yore jínëihumta yáakame

⁵ Bueïtuk Dios kaa jume ángelesim mámpo ä
tójjak, juka ánia äbo huémta; iäri bétanate náu
ettejo. ⁶ Të séjtul huëpo senu nookak, Diosta noki
jïojteripo ínel jíaka:

¿Jábësa jü yoreme em áu huáatinakë béchïbo,
entok jü yoremëta üusi em áu yéebijnakë
béchïbo?

⁷ Íkäre yáaka ángelesim beu chë ili bétuk ä tahuariak.

Ä yörinäu éntok simek béppa ujjorike ä coronatuak.

Éntoke juka em yáakäu simate ä mámpo tójjak.

⁸ Símete ä guókim bétuk tahuariak.

Bueituk ínëli símeta áa bétuk tójaka, kaita yeu bëaka, símeta áa bétuk tahuariak. Tëte ketune kee jee ä bitcha, juka símeta áa bétuk tahuanakemta. ⁹ Tëte huákäi bitcha, juka ángelesim násuk ili bétuk tahuariahuakamta. Jesús ä yörihuäpo entok simek béppa ujjorik coronatuahuak. Jiokot áu ä sikäpo muukuk, bueituk Diosta símem náké béchïbo kókkohuamta nûka.

¹⁰ Ínëli türiakay símeta áttiakamta béchïbo, bueituk áapörik béchïbo síme aayuk. Ä üusim simek béppa ujjorikum am huéria báreka, jum jiokot anhuäpo yúmalasi ahuä nütuak, juka jínëuriata áme béchïbo yáakamta. ¹¹ Bueituk Dios santosi jíapsihuamta yore makame, entok jü santosi jíapsihuamta mabetame. Símetakam huepulaik jïba áchayek. Huäri béchïbo jü Diosta Üusi kaa ámey tihueka am saila rókka, ¹² ínel jíaka:

Em téhuamne ín sailammeu noknake,
entokne yún emo náu tóijlame násuk himnomne
emo béchïbo buiknake.

¹³ Entok júchi ínel jiaahua:

Ínapone át éenake.

Júchi éntok bemelasi ínel jiaahua:

Ëni ínapo, entok jume usim Diosta nee
mákakähui.

14 Jachin jume usiarim náu áchayek takaapo entok ójbopo am nanälaytukä bénasi, áapo két takaapo entok ójbopo ánëli áu jípurek. Bueituk ímī huāmi ä mukukābey, juka kókkokhuamta núk kátekamta kaítäpo tahuariak. Íri béja jü diablo. 15 Huanäi kaítäpo am yáaka, áma yeu am huíkkek, jume simem kókkokhuamta májhueka áa bétuk emo jípureihum, bem kókkou tájti. 16 Bueituk tua lütüriapo kaa jume ángelesim aniak, ál-la jume Abrahamtat yeu kat-riam. 17 Íari béchībo úttiatakay, simeku ä sailam bénatunakēhui. Ínëli yore nák jiokolihuamta jípureka huitti tiöpopo chë nésahue, Diosta nésahui joaka, entok juka pueblopo kaa türik bem yári am úuhua. 18 Bueituk áapo két jiokot ansuk, kaa tühuapo jíöbilahuaka. Íari béchībo áapo úttiata jípure, jume kaa tühuapo jíöbilahuame ania béchībo.

3

Jesús Moiséjta béppa chë yörisi maachi

1 Júntuksan Cristopo itom hermaanom yeu púarim, téhueka bétana núnutaka jiápsame, áachem suuhua, jü apóstol entok tiöpopo buere yäutat itom át éäpo, Cristo Jesústachi. 2 Áapo kaakun bíchaa áu náyoteka ä yuktiahuaka páman jíba áu nüka, entok Moisés kétchi ánëli, simekuu jum Diosta jóapo. 3 Bueituk íri, Moiséjta béppa buéresi yörihuaka bít-hua, jachin jü kárita yáakame chë yörihuaka bít-hua, jü kárita béppa. 4 Bueituk jábe ä yáala, juka

kári yáataka kátekamta; tē juka sime ayukamta, Dios ä yáhuak. ⁵ Lútüriapo Moisés simeku kaa áu náyoteka tekipanuak, jum Diosta jóapo, ä sáyhuaka pámani. Īri lútüriataka taahuak, áa bétana tüisi nokaka. ⁶ Tē Cristo usiaritaka ájaria, entok káríta béppa lútüriata jípure. Īri kári éntok ítapote ájariam, bueítuk ítapo itom mabetakäu kaa ito náyoteka ä ériakátek itom jiapsäu tájti át éaka, entok juka jita boobít-huäpo ito jábeleka.

Diosta pueblo jimyoreria

⁷ Huäri béchibo, jü Espíritu Santo ínel jiaahua: Bueítuk empo ä nokäu én jíkkajáteko,

⁸ katem enchim jíapsim námakasi johua, júnak-riapo jume Diosta bėj-reka ánia bueka páriapo jiöbilahuaka ayukame bénasi.

⁹ Ímirim nee jiöbilak, jume enchim áchayim. Nechim jiöbilak nee áma yumäu jüneria báreka. Huanärim juka ín yáakäu bitchak, cuarenta huásuktiriampo.

¹⁰ Íäri béchibone ámeu öomtek, huamei nát tómti katemmehui, ínel jíaka:

“Jíbem náa kannake, enchim jíapsipo kaa yánti éaka, éntokem ín böom kaa täya báare.”

¹¹ Huäri béchibo ín öomtëu bát kéchakane ínel jiaahuak:

Kaibum áman kimunake jum inot jimyorehuäpo.

¹² ¡Áchem suuhua! Hermaanom, enchim násuk kaabe kaa türik jíapseka kaa ä súaleka áu náyotenake, jum Dios jíapsamta súalhuäpo.

¹³ Ál-lem chikti táapo kuttílasi náu nooka, ketune

tiempota jípureka, bueituk ínëli kaabe enchim násuk námakak jiapseka annake, kaa türikuu baítaütaka. ¹⁴ Bueitukte Cristotamak ä áttiak, juka áa bétana itom jípunakëhui kaa ito nayoteka itom jiapsäu tajti, juka át éehuamta itom naatekäpo bénasi.

¹⁵ Én éntok íkái nokhua násuk: Eme ä nokaü én jíkkajakäteko, katem enchim jíapsim námakasi johua, jume júnaköri nee öomtituakame bénasi.

¹⁶ ¿Jábesamme, jume ä jíkkaijsuka, ä öomtituakame? ¿Jachum kaa síme jume Egiptopo Moiséjtamak yeu sájakame?

¹⁷ ¿Jábemmaksu cuarenta huásuktiapo omtey? ¿Jachu kaa jume Dios bejrim yáakammaki? Ímëi bem takahuam éntok ánia see päriapom huátteka kókkok. ¹⁸ Entok, ¿jábemmeusu ä noki bát kéchaka am téjhuak, kaa áman am kimunake tíaka, jum áamak jimyorehuäpo?

¿Jachu kaa jume ä nésahui kaa yáakammehui?

¹⁹ Entokte am bitchak, kara áman kimuka am tahuakahui, kaita bem súalëra béchïbo.

4

¹ ¡Átte suaka Diosta máujnake! Bueituk jachinai junne jü jimyorehuäpo kimu báahuaka boobit-huame, huate enchim násuk aneme kara ä jájameka tahuanake. ² Bueituk itou két jíba ánëli nok-ri, jü bemela noki bempörimmeu bénasi. Të jü noki bem jíkkajakähui, kaitapo taahuak, juka Dios éehuamta kaa am jípurekä béchïbo, jume ä jíkkajakame. ³ Të ítapo ä

súaleme áamakte áman kimula, jum jimyorehuähui, ä jíakä pámani:

In omtëune bát kéchaka am téjhuak, kaa áman am kimunake tíaka jum jimyorehuähui.

Éläposu juka tékilta béja chúpasulatukay jiöbe, juka ániata naatekápo naateka. ⁴ Bueituk séjtul huëpo jimyore taahuata bétana ínel jiaahuak:

Dios jimyorek sime tékilta yáasuka, jum guoy búsan taahuata huëpo.

⁵ Entok ímí júchi bénasi:

Katim áman kimunake, jum ín jimyorehuähui.

⁶ Huäri béchïbo, ketune huate bëye áman bem kimunakëhui, entok këtchi huame bát bemela noki ámeu nokhuakammehui, katim áman kímmuk, nésauta kaa bem yáakä béchïbo. ⁷ Én éntok júchi taahuata yétchak ëni, ínel jíaka: Chúkula tiempota simsuko, Davidta huam, ínel jíayhuäpo:

Eme ä nokäu én jíkkajakätek,

katem enchim jíapsim námakasi johua.

⁸ Bueituk Josué juka jimyore taahuata am mákakäteko, kaibu júchi täbui taahuarita bétana nok éiyey. ⁹ Huäri béchïbo ketune jimyore taahuari áma tahuala, jü Diosta pueblo béchïbo. ¹⁰ Bueituk jü Diostamak jimyorehuäpo kibak-lame, kët tékilta yáasulataka jimyore. Dios kët alë bénasi jimyore, ä tékil yáasulataka.

¹¹ Ámante kimu báreka éenake, jum jimyorehuäpo; bueituk kaabe áma áu náyotenake, huámëi bénasi, jum nésauta kaa johuäpo, kaa türiku.

¹² Bueituk jü Diosta noki jiápsa, entok símeku áma yuuma, entok síme kúchirim náu bíchaa buahuiakame bénasi chë mékka tájti ára jita chúktia. Jiápsichi entok espíritut junne ára kibake, óta tónoapo entok tuétanompo junne; entok juka yorem éeri jiápsipo ayukamta jüneria. ¹³ Jü yáataka ayukame ä bíchäpo kara égotu, entok síme súpe joaritaka étapori ä bíchäpo. Huáahui lúl-late jápteka yeu ä buijnake, itom yáalähui.

Jesús jü buere sumo sacerdote

¹⁴ Én éntokte ä jípure, juka sumo sacerdoteta, téhuekata béppa jikau sikamta, Jesús jü Diosta Üusi. Áapörik súalhuápote jíba annake. ¹⁵ Bueituk ìri sumo sacerdote ára itom jiokoleka ára itom ania. Jüneiya ítapola kara itom áma yumähui. Áaposu két ito bénasi kara áma yúmam ténaka jiöbilahuak, të áapörikut jü Dios bejri kaita át aykay. ¹⁶ Áute rúktinake, tüisi át jiápseka, Diosta yörisi kátekäpo, juka nák jiokolihuamta jajam báreka, entok Diosta tühuapo kaita bëaka jiokot anhuäpo yore aniamtahui.

5

¹ Bueituk síme sumo sacerdote yoremem násuk yeu púari, áme béchibo obisi an íahuaka Diosta bétana núnuri, juka Diostau bíchaa náikiata entok animaalim ójbo, jume Dios bejrim béchibo ä yáa íahuaka. ² Bueituk yánti áu nüyeka ára am boobinnake, jume kaita täyaka kaa tühuapo emo náyotelame entok

kaa suasi emo nüyeme, jünéaka áapo két áme bënasi kaa úttiaka jíapsihuäpo áu innéaka. ³ Júneli juka Dios bejri áapörikut éntok yoremraatat ä ayuka béchïbo, úttia ili kabarata mëaka Diostau bíchaa ä näikianakëhui, yoremraata béchïbo entok áapo béchïbo.

⁴ Bueítuk kaabe kia ínel ä éä béchïbo tékilpo áu úttiltebo báanake, ál-la hua núnuritaka Diosta bétana yuktiari, Arónta núnuhuaka bënasi. ⁵ Júnëli kétchi Cristo jum símek béppa ujyoriku kaa áu úttilek, juka sumo sacerdote tékilta áu mákaka, ál-la hua ínel áu jíakame:

Émpë ín Üusi;

ínapone ï taahuarit enchi usiak.

⁶ Bueítuk kétchi sékãna ínel jiaahua:

Émpë tékil sacerdoteeta yúu tútti jonake,

Melquisedecta yoremempo jometaka yö yáatukã pámani.

⁷ Të Cristo ímï buíapo jíápsaka, jiokot éaka nookak, ópuam guötiaka hua úttiata jípuremtahui, ä muknakepo ára ä jínëumtahui. Ínëli éntok íãri béchïbo jíkkãjítuk, yörisi májhueka. ⁸ Usiaritaka junne, jiokot ä anë násuk, nésauta ára joaka taahuak. ⁹ Entok yúmalasi chúpemta mákhuaka, juka jíbapo béchïbo jínëuriata yáuhuak, símem ä nésahui jo báareme béchïbo. ¹⁰ Huanäi Dios ä jüneriatebok, sumo sacerdote tékilta ä mákaka, Melquisedecta gentepo jometaka yö yáatukã pámani.

Jínhua maachi, jü Diosta súaleka ä tóijhuame

¹¹ Íari bétanate yún ára jita nooka, të obiachi jünakiachisi ä nok báahuäpo, enchim kaa huitti jikkajä béchïbo. ¹² Bueituk eme béjem huatem ára majtia éiyey, bueitukem béja yún tiempota huéria. Të ketune bëye jü enchim majtianähui, juka chë kaa obiachik Diosta nokpo bát huémta. Éntokem ínëli kaa áma yúmaka tahuala, ili usita lechim jëyë bénasi; bueituk karem buähuamta buäye. ¹³ Sime jume ketune lechi jëyeme ketim jee árahue, jum lútula huémstat jüneehuäpo; bueituk ketunem ili uusim. ¹⁴ Të jü bette buähuame jume yötulame béchïbo. Ímëri jum élaka jita johuäpo emo majtialataka, akim ä jüneria, juka jüneehuamta, tühuata entok kaa tühuata bétana.

6

¹ Huäri béchïbo, juka bát itom majtiahukau huamte sákasuka, Cristota bétana huémta yúmalasite bát bíchaa át jíapsi báreka éenake. Katte júchi ito ä majtianake, juka téta nahuata júchi yecham ténasi entok juka tekil mukiapo hueme kókkko huaú yore hueriame. Të jü Diostat éehuame iri jü jíapsi kúaktihuame, ² jü batöhuamta bétana yore majtiahuame, jü jábetat béppa mámtëka Diostau ä nok-riahuame, jü kókkolam jábitëhui, entok jü bette noki jíbapo béchïbo chúpanakeme. Béjate simeta íkái täyasula. ³ Entokte íkái yáanake, lütüriapo Diosta júnel éayo.

⁴ Bueituk karam jájamtuka tatahua, jume séjtu machiriata mabetakame, jü jikattana

Diosta tü éeri bem jihuekäu entok Espiritu Santota huam bem mabetakähui, ⁵ Diosta tü noki entok juka úttiäraata ánia äbo huémtat jihuekame. ⁶ Ímëi amáu nóttekame karam júchi bemelasi jíapsi kúakte, juka Diosta Üusi be-mpörim béchïbo júchi bemelasi kúrusit poponte-boka, júchi sïmem ä junnerianakë béchïbo. ⁷ Jü buía juka yúkuta juebénasi kóm huáttemta jëyeme, entok júya síarita yoyötutuame, türi takaka jume buíata tekipanuame béchïbo, ïri buíya Diosta tühuam mabeta. ⁸ Të jü buía huíchata entok táchïnota sisiuriamë kaa türina; chúkula bette noki át chúpahuaka táana.

Jü bobithuame huitti ehüäpo itom jipurëhui

⁹ Én éntok, emë náckhuame, huittite jüneiya juka jita chë türiaka bétana, jínëuriata jípureka, éläposute ínëli nooka. ¹⁰ Bueïtuk Dios tü éehuäpo lütüria páman jíba aane; äapo kaibu ä koptianake, juka tékilta äapörïk nákeka enchim yáakähui, jume Diosta bíchäpo santosi emo nüyeme béchïbo; éntokem ínëli ketune jita am joria. ¹¹ Tëte enchim hueuhuëpulammet ä bít péiya, juka jíba enchim joähui kaita yeu bëaka enchim jíäpsau tájti, juka huitti éaka boobit-huamta. ¹² Bueïtuk jü óbera kaa enchimmet ayunake, ál-lem huame Diostat éaka tekipanuame entok ínëli jume yánti éaka juka Diosta nokakäu mabet báareme. Ímëi bénasem emo nü báreka éiya.

¹³ Bueïtuk júnakoy Dios juka Abrahamta mabetnakëu ä mák rókaka nookak. Të kaa-beta äa bëppa chë yörisi machik téuhuak,

nokta yéchá béchïbo. Huanäi áapo áu bát kéchaka nokta yétchak, ¹⁴ ínel jíaka: “Ínapone tua lútüriapo juebena tühuata enchi máknake, entokne jume emót yeu katnakeme buéresi am bürurianake.” ¹⁵ Ínëli yánti éaka ä boobíchaïhuik. Huanäi ä jájamek, juka nokta yéchapo áu nokhuakamta. ¹⁶ Bueïtuk jume yoremem tua lútula huëpo jábeta chë yörisi machik bát kéchakam nokta yéecha. Huanäi jü noki bát kéchahuakame lütüriataka chúchupe. ¹⁷ Íari béchïbo, juebénasi Dios kálakosi ä bittebo báreka, jume ä mabetnakeme béchïbo juka yörisi machik bát kéchaka nokta máktaka bem boobíchaïhui, ínëli yúu tütti ä lütüriatebok, juka yörisi machik bát kéchaka ä nokakaïhui. ¹⁸ Bueïtuk ímëi guoy huëpo kara täbuiasi yáatüpo, Dios kara ára nókichi. Ímite úttesi jíapsi jóotehuamta jípure, áu rúkteka áapörikut boobíchaïhuime. ¹⁹ Íkäite nülataka itomak ä jípure itom jíapsi béchïbo, barco ancla tenasi. Íri éntok áman téhueka tiöpopo velota bia tájti yúmala. ²⁰ Ímïri Jesús bát áman kibakek ito béchïbo, jíba béchïbo sumo sacerdote yáataka, Melquisedecta gentepo jometaka yö yáatukä pámani.

7

Melquisedecta sacerdocio

¹ Íri Melquisedec Salempo rey, yörisi jikat Diostau sacerdotetukay. Abrahamta nankirika yeu siika, nássuahuäpo reyesim kobalataka ä

yebisiseyo. Huanäi juka Diosta tü eäu ä mákkak.
² Huanäi Abraham nássuaka jum simeta ä kobakäu áapörík diezmota mákkak. Jume Melquisedecta téhuam éntok ínëlim jiau báare “tua bát lútula huëpo rey”; entok Salempo rey, ïri éntok yánti jiápsihuäpo “rey ti jiau báare”.
³ Kaa áchayek, kaa áiyek, entok áapat kat-riam júne kaa jípure; jita táapo ä naatekäpo júne kaa taahuarim jípure, entok jákun tájti ä jiápsakäu junne. Të ä jiápsäpo Diosta Üusi bënna, entok yúu tütti sacerdocio tékilta jípure.

⁴ Tüisem át suaka ä bitcha, juka buéresi yörisi maachi. Íkäri jü Abraham áchayripo huéeri, jum nássuahuäpo ä kobakäu diezmota ä mákkak. ⁵ Tua lütüriapo jume Levíta usiarim tékil sacerdociota mabetak, entokim nésauta jípure, pueblopo diezmom bem nünakë béchïbo, leyta jíä bënasi. Ímëi bem saylahuam, éläposum bempo két Abrahamtat yeu sákala.
⁶ Të Melquisedec jume áapat kat-riammak kaa huéritaka junne, entok kaa Levitammak näikiatukay. Të júnentaka junne, Abrahamta bétana jume diezmom mabetak. Huanäi huaka Diosta bétana mabet báahuamta jípuremta, Melquisedec Diosta tü eäu ä mákkak. ⁷ Kaa yún nokhuäpo síme jüneiya: jü chë ilitchi jü chë yöta bétana Diosta tü eäu mabeta. ⁸ Të tua lütüriapo ímï buíapo jume yoremem kokókkko me diezmom mamabeta; të huämi éntok senuk bétana nooka, ketune ä jiápsähui. ⁹ Entok ínëli jiay-huäpo, Levíi Abrahamtamak diezmom béjtuak, entok áapo két diezmom mabeta. ¹⁰ Bueituk

Levíi ketune kee jee yorei Abrahamta, juka Melquisedecta ä nankiseka yeu ä siiko.

¹¹ Bueituk juka levíita sacerdocio tékil yúmalasi áhuä jípureyo, ¿jatchiakasu jita áma bëye bénasi täbui sacerdote áu tóboktia, bueituk ikäi betuk jü yoremraa leyta mabetak, Melquisedecta gentepo jometaka yö yáatukä pámani? Entok, ¿jatchiaka kaa núnuhuak, Arónta gentepo jometaka yö yáatukä pámani?

¹² Bueituk jü tékil sacerdocio kúaktiahuakatek, két úttia juka leyta kúaktianähui ä yáa béchïbo.

¹³ Jü iári betana nokhuakame täbui tribupo joome; të ímëi náu huéerim juka tiöpopo altar tékilta, kaabe ä yáuhuak. ¹⁴ Bueituk jünakiachisi täyahua, jü itom Señor Judáta familiapo huéritaka. Iári betana éntok Moisés kaita nookak, tékil sacerdociota ä jojoai betana.

¹⁵ Iri éntok chë júne jünakiachisi täyahuak, të jábe Melquisedecta bénaaka áu tóboktiakätek, juka tékil sacerdociota täbuiasi joaka. ¹⁶ Kaa yorem ley chúpata huë páman yáataka bem familiapo huéritaka áma yeu sákalame, ál-la kaa ä muknakepo úttiata jípurëhui. ¹⁷ Bueituk áa betana nokhuaka täyahua:

Émpë jíbapo béchïbo sacerdote,
Melquisedecta yoremraapo jometaka yö yáatukä pámani.

¹⁸ Iári béchïbo jü nésauroi bannaataka huéri kaitäpo taahuak, kaa úttiata entok kara jita ä joai béchïbo. ¹⁹ Ínëli jü ley kaita yúmalasi yáuhuak. Ínëli naate jü chë türi boobit-huame; iári béchïbote Diostau rukte.

²⁰ Īri kaa kía yáahuak, ál-la jü noki yörisi machika bát kéchahuaka yáahuak. ²¹ Bueituk jume huate sacerdotem kaita noki yörisi machik bát kéchahuakam áma yeu púahuak. Të ĩri, juka yörisi machik bát kéchakame ínel áu ji-aahuak:

Jü Señor yörisi machik bát kéchaka,

kaibu amáu bíchaa kúaktinake:

“Émpë sacerdote jíbapo béchïbo,

Melquisedecta yoremraapo jometaka yö yáatukä pámani.”

²² Īari béchïbo Jesús juka nokta náu tütehuäpo chë türik, ä lütüriatunakë béchïbo, áu bát kétchak. ²³ Jume huate sacerdotem éntok emom büruriak, bueituk bem kókkö béchïbom kara naa búrujti át kaatey. ²⁴ Të ĩri, jíbapo béchïbo jiápsaka, sacerdocio tékilta jípure, kaa lülütemta. ²⁵ Huäri béchïbo két jíbapo béchïbo ára am jínëu, jume áapörík eä páman Diostau rúkteme, huanäi jiápsaka kaa chúkteka áme béchïbo Diostau am nok-ria.

²⁶ Bueituk ĩri sumo sacerdote ito béchïbo türiakay: huépülsi áu nüyeka, kaa juénak éaka, jita chïcha machi kaa át cháchätu. Juka kaa türik johuä násuk sékana áu jípure, éntok téhuekata béppa chë mejikat tóboktiari.

²⁷ Juka jiokot éhuamta kaa chíkti táapo jipurey, jume huate sumo sacerdotem bénasi. Ímëri bát juka Diostau bíchaa näikiatam jojoa, bem kaa tü yáarim béchïbo, chúkula éntok jume pueblota yáarim béchïbo. Íkäri Jesús séjtul jíba ä yáuhuak jíbapo béchïbo, Diostau bíchaa näikiapo áu tójaka. ²⁸ Bueituk jü ley nokta

chúchupa, sumo sacerdotem áma joaka, yorem kaa úttiakame; të jü noki yörisi machika bát kéchari, leytaapat chúkula huéeka, jü usiari kaita áu bëyeka yúmalasi yáari jíbapo béchïbo.

8

Jesús násuk huéeka bemela nokta tüteme

¹ Én éntok türi jiöbe, jü tua bát huéeme itom náu ettejhuasakäpo, jü sumo sacerdote itom jípurëu, téhuekapo buéresi reytaka jojohuäpo bátatana yejtek. ² Diosta káripo tékilta johua. Huári kári tua lütüriapo tabernáculo. Íkári jü Señor ä tóboktiak, kaa jü yoreme. ³ Bueituk sime sumo sacerdote juka leyta jíä páman áma yéchari, juka Diostau bíchaa näikiata entok jume kaa tü yáarim béchïbo kabaram súahuamta ä yáanakë béchïbo. Íári béchïbo úttia áapörík két jita huériaka Diostau bíchaa ä kíktenakëhui. ⁴ Ä ínëlituk ímï buíapo anëtek, katchan júne sacerdotetu éiyey, jume sacerdotem ketune ímï anë béchïbo. Ímëi juka Diostau bíchaa näikiatam jojoa, leyta jíä pámani. ⁵ Të ímëi ä johua, juka téhuekapo johuamta bénnak. Íri éntok mamatuahuaka jékkaataka bíttu, juka Moiséjta ä téjhuaahuaka pámani. Tabernáculota ä yáa sáuhuek, ínel áu jíaka: “Tüise át suaka ä bitcha; huanäre ánëli ä yáanake, tua alë bénnak, júya káupo em ä bíttuahuaka bénasi.” ⁶ Të ëni chë türi tékiata máktaka ä johua, bueituk Áapo yoremta entok Diosta násuk huéiyek, juka chë yörisi machik

nokta náu tütehuamta yáa báreka. Īri éntok yáataka óorek, juka chë türik nokhuaka boobít-hua pámani.

⁷ Të huári bát huéeme türika yeu sikátek, tua lütüriapo kaibu jariu éehuay, jum guosa huëpo ä yáanähui. ⁸ Bueituk kutti ámeu nonokak, ínel jíaka:

Én éntok béja taahuarim äbo huéiye, jü Señorta jíä bénasi.

Nokakane nokta bemelak náu tütehuamta yéchanake,

Israel entok Judáta gentemmaki.

⁹ Kaa juka nokta náu tütehuamta bem áchayimmak ín yáakä bénasi, ál-la jü júnak taahuarimmet mámpo am buíseka Egipto buiärapo nee yeu am huíkekäpo bénasi,

bueituk bempom juka ín noki náu tütehuakapo, ámanim kaa aayuk,

jü Señor ínel jiaahua:

Ínapone bempörim kía tójjak.

¹⁰ Huári béchibone juka nokta náu tütehuakamta yáanake,

jume Israelta gentemmaki.

Entok két ínel jiaahua jü Señor:

Chúkula huámechï taahuarimmet,

jume ín leyimne bem kóba súahuapo órenake,

entokne bem jíapsimpo am jiojtenake.

Entokne áme béchïbo Diostunake;

bempo éntok ín pueblotunake.

¹¹ Entok kaabe täbuik majtianake,

áamak aani junne, ínel áu jíaka:

Señortë täya.

Bueituk simetakam nee täyanake,
bempörim násuk jü chë ilitchi éntok jü chë yötau
tájtí.

¹² Jum bem kaa tü yáarimpone am jiokorinake;
entok jume bem kaa tü ayulammehui,
kanne éntok ámeu huáatinake.

¹³ Bemela noki náu tüterita jiäpo, juka bát
huémta öra tía báare. Huanäi ínëli jü örataka
tahuame momoye, entok sep jëla kaitatunake.

9

Jü buíapo entok tehuekapo santuario

¹ Én éntok, jü bát huéeka noki náu
tütehuame, Diosta yöri béchibo nésauta
jípurey, entok jü kári ímí buíapo Diosta áma
yörihuäu yáatukay. ² Jü tabernáculo éntok
ínëli órekay: násuk áman näikimtetaka, jum
bát huëpo, véelota bía huam bíchaa santosi
täyahuay. Ímirim órekay, jü candelabro,
jü mesa entok jume páanim Diostau bíchaa
näikiari. ³ Të guosa huëpo velota bía huam
bíchaa jü tabernáculota senu huéri áma
órekay. İri simék béppa santosi täyahuay.
⁴ Ímí órekay jü incensario oro áusülitaka, entok
két áma órekay jü nokta náu tütehuäpo arca,
simékut oro át téktaka. Ímí huáijhua éntok
jü urna ti täyahuame oro áusülitaka. Ímí
huáijhua éntok maná áma órekay, éntok jü
Arónta kuta basihuekame, entok jume guoj
mamni nésahuim tétapo jöjteri. ⁵ İári béppa
éntok jume querubnim simék béppa ujoyrika

jäbuekay, bem másammey juka jü nokta náu tütehuäpo arcata páttialataka. Ímiri ojbo öorehuay jume Dios bejrim tucha béchïbo. Íari bétanate én kara yún jíta nooka.

⁶ Ínëli béja huéchiasi áma óresuka, jum tabernáculo huépul kätana ä näikimteripo, jume sacerdotem élaka áma kíkkimu, juka altarpo tékilta yáa báreka. ⁷ Të jum senu kätana ä näikimteripo, jü sumo sacerdote áapo jïbba huásuktiapo séjtul ójbota huériaka áman kíkkibake, bueituk ójbota kaa huériaka kara áman kibake. Íkái yörisi machik Diostau bíchaa näikiata huéria, áa béchïbo, entok jume kaa jünéaka pueblopo Dios bejrim yáalame béchïbo. ⁸ Jü Espíritu Santo am jüneetua, juka símek béppa santosi täyahuamta, juka böota áman bíchaa bökamta kee étapohuaihui, jum tabernáculo huépul kätana ä näikimteripo, juka oficio tékilta ketune áma johuayo. ⁹ Íri ímëchi taahuarim béchïbo ejemplo, juka ímï nokta huë pámani jü Diostau bíchaa näikiari entok jü kabaram súahuame. Júnentaka junne íri kara jíapsi éerita yúmalasi johua, jü Diosta ínëli yörihuame. ¹⁰ Íri béja jïbuähuame entok jíta jïhuame jïbba, jü jaíkisi emo báksiaka Diosta yörihuame, nésauro yáataka takaahuata béchïbo órekame. Íri ínëlitunake, juka tiempota yúmako símeta bemelasi yáahuäu tájti.

¹¹ Të Cristo yepsaka béja ímï aane. Íri áu sumo sacerdote jü tühua äbo huémtahui. Jü tabernáculo ä tékiakäpo chë türika yúmala,

entok kaa mámammey yáari, ál-la ínel jíayhuäpo kaa ímí buíapo joome. ¹² Entok kaa jume chiböram entok beserom ójbo huériaka, ál-la tua ä ójbohua huériaka, séjtul jíbapo béchïbo áman kibakek, jum símek béppa santosi täyahuähui. Huanäi ínëli ä yáasuka ä mabetak, juka jíbapo béchïbo jínëuriata. ¹³ Bueïtuk jume torom entok jume chiböram ójbo, entok jü beseerota náposa jume chïcha machimmet áa béppa huáttiahuakatek, báksiahuaka juka chïcha machik takaahuat úuhuataka tatahua. ¹⁴ ¡Të chë júne úttiak, jü Cristota ójbo! Áapo kaa chïcha machik jípureka Diosta bíchäpo áu tójjak, jü jíbapo béchïbo Dios Espírituta huämi. Huanäi áapo ä ójboy kókkohuäpo jita johuäpo itom ä úuhuaanake. Huanäi ínëlite Dios jíápsamta nésahui jonake.

¹⁵ Íari béchïbo, Áapo násuk huéeka taahuak, juka bemela nokta náu tütehuäpo. Ínëli ä muknakeu úttiatakay, jume nokta bát náu tütehuaka bétuk jume Dios bejrim jiokoriná béchïbo, ley nésauta kaa johuäpo. Huanäi jume núnurim juka boobit-huamta mabetnake, juka herenciata jíbapo béchïbo näikiata áme béchïbo. ¹⁶ Bueïtuk jábetau senu jita tö sim bárëteko, jiösiata yáatebonake. Huanäi úttia, juka jiösiata yáatebokamta muknakëhui. ¹⁷ Bueïtuk juka jiösiata yáakamta mukuk, lütüriataka tatahua; të kee jee ä mukeyo kaita béj-re, jü jiösia yáahuakame. ¹⁸ Íari bétana këtchi, jü noki bát náu tütehuakame junne ójbo guötipo chúppuk. ¹⁹ Bueïtuk Moisés síme ley nésauta

gentetau noksuka, beseero entok chiböra ójbota nūka bāammaki. Entok kabara bóa síkirik, júya hisoopota huanāi am kómoniak. Huanāi libro nésautat ä sītiak, entok sime gentetachi, ²⁰ ínel jíakari: “Íri jü nokta náu tütehuakapo ójbo, Diosta enchimmet nésahueka pámani.” ²¹ Entok kétchi, ójbota át sītiak, jü tabernáculotachi, entok jume Diosta yórihuāpo jita ámey jojohuammechi. ²² Entok ójboyi batte sime báksiataka tahuanake, leyta jíä pámani; të ójbota kaa guötek, Dios bejrim kara jiokorina.

Cristota kúrusit mukukäu Dios bejrim yore úuhua

²³ Úttiataka tatahuay, juka téhuekapo ayukamta bénnak íneli ä báksiátunāhui; të jü téhueka bétana huéeme huatek béppa chë türik Diostau bíchaa näikiata huátia. ²⁴ Bueítuk jü tua simek béppa santosi täyahuame Cristota kibakekāpo jü bát yáahuakamta benna, të kaa mámammey yáari, ál-la téhuekapo Diosta anēpo óorek. Huanāi Áapo áman kibakek, ito béchibo. ²⁵ Entok kaa juebénasi áu tójaka áman kibakek, jáchin juka sumo sacerdoteta áman kíkkibake bénasi, jum simek béppa santosi täyahuāhui, chíkti huásuktiapo, të täbuik ójbo huériaka. ²⁶ Të täbuiasi ä huéenakeyo, úttiatu éiyey juebénasi jiokot ahuä bínnakēhui, juka ániata kēsampo naateka. Të èni jume cien huásuktiriam nat sáu kateme lütēpo, jíbapo béchibo séjtul jíba ä yáuhuak, juka jiokot áu sikamta, juka kaa türik áme násuk ayukamta kaitapo tahuaria báreka. ²⁷ Bueítuk

ínëli chúpári jume yoremem, séjtul jíba am kókkonakëhui; chúkula entok jü bette noki ámet chúpanake. ²⁸ Ínëli kétchi jü Cristo séjtul jíba jìokot ansuk, jume juebena Dios bejri yáarim jípurëu huéria báreka, entok guosa huëpo, yepsaka Dios bejrim johuäpo kaita áma jípunake, jume ä boobíchaihuime jínëu báreka.

10

¹ Bueituk jü ley juka tühua äbo huémta jékka jípurey, të kaa tua ájariatukay jü yebij-nakeihui. Jume chíkti huásuktiapo animaalim sússuahuaka Diostau bíchaa am näikiahuame, ìri kaibu yúmalasi emo am jíputuanake, jume áman rúkteme. ² Ä junëlituk kaa éntok yáa éehuay, bueituk jume íkái Diosta yörihuäu joame senu huëpom kaa chicha machika tahua éiyey, entokim bem jíápsipo kaa ä jípureka tahua éiyey, juka Dios bejrita. ³ Të ìri chíkti huásuktiapo animaalim sússuahuame, ámeu huauhuaatihua, jume Dios bejrihuammehui. ⁴ Bueituk jume torom entok jume chivam ójbo karam jábeta ä úuhua, jume Dios bejrim.

⁵ Huäri béchibo ániau kibakeka, ínel jiaahuak: Juka animaalim súahuaka emou bíchaa näikiahuamtë kaa huáatiak, ál-lë takaahuata nee mákkak.

⁶ Jü ójbo altarpó sitiahuame entok jü huakas táijpo táahuame Dios bejrim béchibo, ká-tim enchi al-leetuak.

⁷ Huanäine ínel jiaahuak:
“Dios, ímine emou huéiye,
em nésahui yáa báreka,

jáchin jum libro royopo ino bétana ä jïojteri pámani.”

⁸ Ínel bát jíaka: “Jü animaalim súahuame, jü Diostau bíchaa náikiahuame, jü altarpo ójbo sítiahuame entok jü huakas táijpo táahuame Dios bejrim béchïbo, katë am huáatiak entok katim enchi al-leetuak; ïri síme leyta jíá páman jojohua jïöbe.” ⁹ Entok sep ínel jiaahua: “Ímïne emou huéiye, Dios, em nésahui yáa báreka. Juka bát huémta mékke ä óóre, juka chúkula huémta áma tahuanaké béchïbo.” ¹⁰ Jum ínëli éehuäpote Diostamak huitti jíapsihuäpo yáari, juka Jesucristota takaahua Diostau bíchaa ä náikiahuaka pámani, séjtuli entok jïbapo béchïbo yáahuakamta.

¹¹ Entok tua lütüriapo síme sacerdote chíkti táapo ä jojóa, juka oficio tékilta, jume animaalim juebénasi sússuahuamta; të ímëri jume Dios bejrim kaabeta úuhua. ¹² Të Cristo, áu tójaka séjtul jíba ä yáuhuak, jïbapo béchïbo, juka jiokot áu sikamta, jume Dios bejrim yáarim béchïbo. Huanäi Diosta bátam bétana yejtek. ¹³ Huämi bát bíchaa ä boobíchaihui, jume ä béj-reka kateme ä guókim bétuk am tóijnäu tájti. ¹⁴ Bueïtuk juka Diostau bíchaa náikiata séjtul jíba yáaka, jïbapo béchïbo yúmalasi am tahuariak, jume Diostau bíchaa huitti náikiarim. ¹⁵ Jü Espíritu Santo két itou ä lütüriate, chúkula ínel jiausuka:

¹⁶ Jü Señor ínel jiaahuak:

Ïri ájäria jü noki ámemak ín tütenakëhui, chúkula huamei taahuarimmechi.

Jume ín leyimne bem jiápsipo órenake,
entokne bem kóba súahuapo am jiojtenake.

¹⁷ Noksuka júchi huatek nooka, ínel jiaka:

Kaibu éntokne ámeu huáatinake,
jume bem Dios bejrimmehui entok jü Diosta
nésahui kaa bem yáakähui.

¹⁸ Bueítuk jume Dios bejri yáarim jioko-
risuhuakapo, kaitatunake, jü Diostau bíchaa
náikiari jume Dios bejri yáarim béchibo.

Diostaute ruktipo yúmala

¹⁹ Én éntok hermaanom, kaitatte obisi éaka
arate áman kiimu, jum símek béppa san-
tosi täyahuähui, Jesucristota ójbo béchibo.

²⁰ Bemela böo jiápsamta Áapo itom étaporiak,
cortinata órekaï pámani. Īri éntok ä takaahua.

²¹ Diosta káripo tékiakamtate jípure, juka buére
tékil sacerdoociota joamta. ²² Íahuite rúktinake,
kaita jiápsipo ésolataka, huitti itom ä súalëpo
tuísi jünéaka. Kaa türík bétanate itom jíapsi
báksianake; jume takahuam éntok báam kaa
chícha machimmeyi.

²³ Lútülate kutti ito
jípunake, Dios éehuamta johuäpo, kaa kom
éaka itom ä boobíchäpo, bueítuk jü itom ä
mák-rókame, ä nokäu chúpanake. ²⁴ Jábeta
kaa yumäpote ä ania báreka éenake, en-
tok tühuata joaka yore nákhüäpo, náu al-lee
béchibo. ²⁵ Jíbate ito náu totoijnake; katte
jume kaa náu yayajaka joyhualame bénasi am
báanake; entokte kuttílasí náu noknake, huaka
taahuata äbo huémata jüneriaka.

Téjhuaataka junne Dios bejrim yáuhuak

²⁶ Ítapo itom éäpo Dios bejrik yáakätek, jü lütüriatat jünee huamta mabetchulataka, Cristota áu tójakäu béja kaitatunake, jume Dios bejrim itom yáakä béchïbo. ²⁷ Ál-la jü bette noki Diosta chúpäu máusi machika, táji pójteka am buänake, jume Diosta béj-reme. ²⁸ Jü Moiséjta ley béppa sikame guoyim ö bájim bíchäpo, kaita éntok át nátemaijhuaka mëna. ²⁹ Enchim éäpo, ¿jaikisisu nat béppa ára ä mabeta jäni, juka bette nok chúpemta, jü Diosta Üusitat chepteme, entok juka nokta náu tütehuakapo ójbo guötekame, chïcha machiku ä näikiamtachi? Ímëri santosi yáahuaka junne. ¿Ä béj-rekam, Diosta tühua Espíritu kaitäpo bitcha! ³⁰ Bueitukte ä täya, juka ínel jíakamta: “Ínapone ä áttiak, juka nássuahuaka yoret nóttiriahuamta, entok ínapone ä béjtuanake”, ti jiaahua jü Señor. Entok júchi: “Jü Señor ä pueblobeu bette nokta chúpanake.” ³¹ ¿Tepa jaanti maachi, jü Dios jíápsamta mámpo huáttihuame!

³² Të huámëi taahuarimmehuem huáate, júnakoy juka Dios machiriata mabetchuka. Entok jïokot aneka júnem áma yuumak, Diosta úttiärayi jum naamuksi anhuäpo. ³³ Të huate enchimmehui, tua lütüriapo guojajjahuakem jïokot enchimmeu siika, sïmem bíchäpo, éntokem júchi täbuiasi am jáläeka taahuak, huame enchim bënasi ámeu huémta jípureme. ³⁴ Bueituk jume pereesom júnem két jïokoleka tüisi am bitchak, éntokem juka jita enchim úuhuahuäpo júnem al-leaka át yeu sájjak,

jünéaka chë türi herenciata enchim jípurëhui, téhuekapo kaa lülütemta. ³⁵ Bueituk katem ä täru báare, juka enchim át éähui; bueituk imi yöökäteko jita buéresi mabethuamtem jípunake. ³⁶ Türi, jü yánti jíapseka Diostat boobit-huame, bueituk ínëli juka Diosta nésahui yáalataka, juka Áapörík yore mák bárëhuem mabetnake. ³⁷ Bueituk jü jöjteri ínel jiaahua: Júchi chúbala jíbba, jü yebijnakeme yebijnake, entok kaa bínhuatunake.

³⁸ Të jü lútula Diostamak huéeme Diostat éaka jíapsinake;

të jü amáu nóttekame kaibu ín jíapsi alleetuanake.

³⁹ Të ítapote kaa amáu notte, jum emo táruhuäpo, ál-late át éehuamta jípure, itom jíapsi jíapsinakë béchïbo.

11

Diostat éehuame

¹ Jü huitti jita boobit-huame, Dios éehuä páman huéiye, entok kaa ä bíchaka kutti jíapsihuame. ² Bueituk jume itom bát kat-riam íari béchïbom juka tühuata áme bétana nokhuamta jájamek.

³ Diostat éehuápámante át jüneiya ániata yáahuakahui, Diosta nokibeyi, bueituk ínëli jü itom bícháu, kaa bít-huamtay yáahuak.

⁴ Diostat éehuäpo Abel animaalim súaka Diostau bíchaa näikiahuamta chë türik Diostau tójjak, Caínta béppa. Íari béchïbo Diosta tüisi áa bétana nokäu jájamek, lútula jíapseka jume

Diostau bíchaa näikiarim ä yáakä béchïbo. Éntok ínëli ä muksulatuk junne, Abelta yáakäu jíba áa bétana nooka.

⁵ Enoc Diostat ä éä béchïbo núk sáka huak, kókkohuamta kaa bíchaka. Éntok kaabe ä téuhuak, bueítuk Dios ä nuk siika. Të kee jee núk sáka huaka, Diosta bíchápo tüisi jíápsaka täyahuak. ⁶ Dios éehuamta kaa jípureme Diosta kaibu al-leetuanake, bueítuk Diostau rúktihuäpo úttia, jü jünee huame Áapörík anëhui, entok huame ä jariame bem kobakäu am mámaka.

⁷ Noéta Diostat éä béchïbo, Áapo ä téjhuak, juka huéenakemta ketune kee jee bíttuyo. Diosta mauj yöreka ä jotáytek, juka arcata, ä familiahua áma emo jínëunakë béchïbo. Íkai Dios éehuamta jípureka ániat jíápsame bette nokta ámet chúpatebok, entok lútula jíápsihuamta herenciapo mabetak. Íri éntok Dios éehuamta bétana huéiye.

⁸ Diostat éehuäpo Abraham núnuhuak. Huanäi yeu siika, jum ä yebijnakeu herenciapo mabet báreka. Të yeu sika kaa jüneyay jákun áu yebijnakëhui. ⁹ Diostat éehuä béchïbo áma jóakay, kaa áma jomemta bënasi jum buíata ä máknaïpo, kaa ä áttiakamta bënasi, Isaactamak entok Jacobtamak lona kárimpo. Ímëi éntok juka ä máknäu herenciapo áamak áttiakay. ¹⁰ Bueítuk buére jóäraata boobíchaïhuiy, óusi nahuakamta. Íkai éntok Dios ä jünaktek, entok ä yáuhuak.

¹¹ Diostat éehuä béchïbo jü Sara kaa äasoaka, úttiäraata mabetak ára ä asoanakë béchïbo.

Huanäi asoak jamyölataka junne, bueituk ä súsualek, juka nokta asoanakee, ti áu jíayhuakamta. ¹² Íari béchïbo kétchi, huépülak abe mukemtabechi juebénakam át yeu sájjak, téekapo chókim Bénasi, entok juka sëeta bahue mayoat óreka kara näikiahumta Bénasi.

¹³ Dios huáatihuä pámani, ímëi simetakam kókkok, juka bem mabetnakëu kee jee mabetaka. Të kíalim mékkariat am bíchaka am súsualeka am tebotuak. Entokim nokaka ínel jiaahua: “Katte ímï joome, entokte kia buía ániat kaate.” ¹⁴ Bueituk jume íneli jíame, huittim yore jüneetua, tábui naciónta emo jariähui. ¹⁵ Bueituk bempo hua buíarat bem yeu sájakäbet éátek, lütüriapom tiempota jípurey áman bem nótti béchïbo. ¹⁶ Të bempo chë türik jípu péiyay, téhuekapo. Íari béchïbo Dios kaa ámey tihueka ámeu áu Dios tíiya, bueituk buere jóäraata am yáariak.

¹⁷ Dios éehuä béchïbo, Abraham jïöbilahuak Isaacta më jaahuaka Diostau bíchaa ä näikiahuäpo. Íneli jü ä máknäu mabetnakeme huépülak jíba üuseka Diostau bíchaa ä näikiaka áahuä tójjak. ¹⁸ Íneli téjhuaritukay: “Isaacta betanë nat tómti kat-riam jípunake.” ¹⁹ Jüneiyay Diosta úttiata jípurëhui, jume kókkolam násuk jábeta ä tóbnoktianakë béchïbo. Ä ínelipo, ä üusihua áapo júchi mabetak.

²⁰ Dios éehuä béchïbo, Isaac Diosta tühua aahuak, chúkula símeku ámeu ayunakemta, Jacobta entok Esáuta béchïbo. ²¹ Dios éehuä béchïbo Jacob, muk báreka, Joséta

uusim hueuhuëpulam béchïbo Diosta tühua aahuak. Huanäi Diostau rúkteka ä yörek, ä boroonia puntat huíjjüteka. ²² José muk báreka am téjhuak, jume israelita usiarim yeu sákanakëhui, entok nésahuek ä takaa ótam bétana.

²³ Ä áchayim Dios éehuä béchïbo báij metpo Moiséjtam éssok, bueítuk musäla machisim ä bitchay, entokim reyta kutti noki kaa májhuek.

²⁴ Dios éehuä béchïbo Moisés, béja yótaka kaa entok reyta mala asoapo áu näikia iäk.

²⁵ Áapo íkai yeu púhuak, jü Diosta gentemak jiokot ä binnähui, bueítuk jum kaa türiku chúbala al-leaka náasä huéenakeu, siimeta tójjak. ²⁶ Jü Cristotamak jiokot anhuame símek béppa ríkoapo ä jípurek, jum Egiptopo tómi tesorota béppa, bueítuk juka ä yönakeu bitchay.

²⁷ Diostat éehuä béchïbo Egiptota tö siika, juka reyta ómtira kaa májhueka. Ínëli áu jípurek, juka kara bít-huamta bíchamta bénasi.

²⁸ Dios éehuä béchïbo pájkuata yáhuak, entok juka ójbo sítiahuamta, jü kësam usiarim súame bempörim kaa am táktianakë béchïbo.

²⁹ Dios éehuä béchïbo Bahue Síkiri pámanim yeu sájjak, buía huakiapo bénasi. Jume egipciom két ánëli ayu báreka, báapom kókkok.

³⁰ Dios éehuä béchïbo jume Jericó pueblopo sami kóräim huáttek, guoy búsan táapo kontiriähuaka. ³¹ Dios éehuä béchïbo Rahab júyapo yorememmak boböyeme kaa ámemak muukuk, jume Diosta nésauri kaa yáakammaki, jume áman bíttuarim yánti ä mabetakä béchïbo.

³² Entok, çjítasune két noknake jäni? Bueituk jü tiempo inou bïnake, Gedeónta bétana ettejjoa béchibo, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel, entok profeetam bétana. ³³ Ímëri Dios éehuä béchibo reyesim buiäramim úttiapo nüuka, entokim lútula huémta yáuhuak, Diosta am mák rókakähuim jájamek, entokim yóokom tem páttiak. ³⁴ Táij béete rúpaktemtam tuuchak; ejpara buahuim ayukäpom yeu sájjak; úttiäraata kaa ayukäpom úttiäraata yeu huíkkek; nássuahuäpom úttiata nüuka; entokim kaa áma joome batallón sontarom tennituak. ³⁵ Jume jáamuchim bem kókkolam jáabitekame mabetak.

Huate éntok kókosi jìokot johuaka junne, búttia báahuakam kaa báarek, juka chë türi kókkoka jáabitehuamta mabet báreka. ³⁶ Huate kaa huáatiahuaka tüsi jìokot yáahuak, entokim benmuchahuak, entokim pereesotehuaka cárcelpo jóahuak. ³⁷ Tétammeyim mamaasuhuak; bem takaa éntok nasukaman chúktiahuak serruchommeyi; bem jìopnakë béchibom jìöbilahuak; ejpara buahuimmeyim súahuak. Yünim naa sájjak, kabara entok chiva béhuam sánkoka, poloobemtaka, kókosi sirok éaka, jájana kaa tüsi bít-huaka. ³⁸ Katim ímï ániapo jíapsi iaahuaka bít-huay. Mékka ánia see päriapom naa kaatey, júya ániachi. Káu guójöku entok buía guójökum jójjoasuk. ³⁹ Ímëi sïmetaka, akim ä jájamek jìöbe, juka tüsi bem jìapsähui. Të Dios éehuäpo katim ä mabetak, juka bem

mák báahuaka nok-ri. ⁴⁰ Bueituk Dios huaka chë türik ito béchibo yáuhuak, kaa bempolaim jíba yúmalasi emo jípu ñaaka, ál-la ítapote két ámemak náikiahuak.

12

Jesústate jíba bínnake

¹ Áněli kětchi, ítapo ito chíkola juebénaka Diostat jíápsekame itom bíchame jípureka, juka kaa türik entok béttesi machik itom kom tábemtate tóijnake; entokte yánti éaka tenninake, juka böot tennihuamta ítopat jípureka, ² Jesústa jíba bíchaka. Bueituk Áapo Dios éehuamta yáala, entok yúmalasi ä tahuari-ala. Entok Áapo al-leehuamta áapat jípureka, kúrusit jìokot aayuk, tiusi jájana bít-huaka junne. Huanäi én rey bankot kattek Diosta báta bétana.

³ Bueituk áachem emo temaje, jü Áaporikúu sikamtahui, jáchin jume kaa türik joame ä béj-reka jáptek, bueitukem jum enchim át éäpo kaa huátti báanake, lótteka. ⁴ Bueituk emée katem jee kókko, juka kaa türik béj-reka enchim nássuäpo. ⁵ ¿Jachem ä kóptiasula béjja, juka kutti nokta? Bueituk enchim üusekam ténasi enchimmeu nooka, ínel jíaka:

In üusi, katë kia kaitäpo ä bít báare, juka Señorta kuttílasi enchi majtiayo, éntoke kaa kóm ée báare, kutti nokta emou ä nokayo.

⁶ Bueituk jü Señor ä nákéu kuttílasi majtia, entok ä bébeba, juka usiapo ä mabetakähui.

7 Emëe juka kutti yore majtiahuamta ára mabetätek, Dios enchim üusekam ténasi enchim bitcha. Bueituk, çjábesa jü usiari ä áchay bétana kutti yore majtiahuamta kaa mákhuame? 8 Tè emëe kaa kutti majtiahuakatek, katem ára usiaripo näikiahua, bueituk simetakam kutti yore majtiahuamta mámak-hua. 9 Tábuiasi ä bít-huäpo, ímí buiapote itom áchayim jípurey, kuttílasi itom mamajtiame, entokte am yörey. çJachute kaa chë júne ä jopo yúmala, juka téhuekapo itom áchay nésauri, itom jíapsinakë béchïbo? 10 Lútüriapo huámëri kaa jaiki táapo kuttílasim itom mamajtiay, bempörim ä türeï pámani; të ïri simeta itou türinakë béchïbo, bueituk áamak huépülsi itom jíapsi iaaka. 11 Lútüriapo jü kutti yore majtiahuame yorehuä johuay, juka kaa al-leehuamta entok sirokhuamta; të ál-la chúkula yánti lútula éehuamta huéria, huame kuttílasí ama huam sákalame béchïbo.

Jinhua maachi Jü Diosta nok jiahui kaa jobahuame

12 Huäri béchïbo, jume mámam kón huéchilamem tóboktia, entok jume tónom karaktílame. 13 Éntokem ili böom rúuktia, enchim guókim béchïbo, bueituk jü guók rábiktilame kaa böot yeu huéenake, ál-la türilataka tahuanake.

14 Yánti éehuamtem jípure, entok huépülsi jíapsihuamta. Júnëlem simemmak kaate, bueituk íkai kaa jípureme kaibu Diosta bínnake.

15 Tüisem át suuhua, kolopti jábe kaa ä jájamnake, juka Diosta tühua. Diosta nésahui

kaa ä yáakä béchïbo, ä jiápsipo chibu éehuame át ayu táytinake. Huanäi ïri böota ä páttiria báanake. Íari béchïbo éntok, juebénakam juénakuu emo nasontenake. ¹⁶ Kaabe jak enchim násuk annake, jámutta kaa jubeka áamak jiápsaka, ö juka Diosta bétana yörisi machik kaa yöreka, Esáuta ayuka bénasi. Bueïtuk huépul puraato buáhuamta béchïbo, juka ä késam usiari áttiarita nénkak. ¹⁷ Béjem ä jüneria, chúkula Diosta tühua mabet péaka, kaa jehuiteriahuak. Huanäi ínëli kaa ä jájamek, juka jiápsi kuaktihuamta, buanaka ä jariaka junne.

¹⁸ Bueïtuk katem jü káhui ára át mámtehuamtau rúktila. ïri éntok táijpo bétey, tüisi kaa machika kut huathuattëpo éntok buére jekäpo. ¹⁹ Huanäi trompeeta jáhui jíkkaijtuk, éntok jáhui nokame. Jume ä jíkkajakame éntok jiokot jiaahuay, kaa éntok ámeu nok íaaka. ²⁰ Juka nésauta bem jíkkajähuim kara yánti éaka mabetay: “Bueïtuk jita animal júyat jálojtekätek tétammey ö kúta buahuimmeyi mamaasunay.” ²¹ Buéresi jínhua machiakay jü bít-huame; íari béchïbo jü Moisés ínel jiaahuak: “Guómtilatakane ino yoohua.”

²² Eme éntokem áu rúktila, jü káhui Sióntahui, jü Dios jiápsamta buére jóarähui, téhuekapo jóära Jerusaléntahui, éntok jume ángelesim juebena míilimtaka emo jáläekammehui, ²³ huame késam usiarim emo náu totoijhuäpo náu animmehui, bem téhuam éntok téhuekapo jïojteri, éntok Dios simemmeu Jueztahui, éntok lútula huëpo

espíritummehui, jume yúmalasi yáarimmehui, ²⁴ entok Jesústahui, juka bemela nokta náu tütehuakapo násuk huéekamtahui, entok jü ójbo sítiaatahui; iri éntok chë tüisi nooka, jü Abelta ójbo béppa.

²⁵ Tüisem át suuhua, kaa ä omoute béchïbo, juka nokamta. Huámëi júnakoy buíapo bétte nokta ámeu nokhuakamta, katim ä mabetak; karam ä guójaniaka taahuak. Ítapo kétchi, kaa ä mabetakäteko, juka kutti nokta téhueka bétana huémta. ²⁶ Júnakoy huäri nok jáhui kétchi buíata áu yoyootuak, të ëni nokta chúpa rókaka nok-la, ínel jáka: “Ketunene séjtul huëpo, áu ä yoyootuanake, të kaa buíata jïbba, ál-la juka téhuekata kétchi.” ²⁷ Ìri nooki, “ketune séjtul huëpo huéeme”, ínel jiau báare: jü yáataka ára sékänä órehuame mékka órena, bueítuk juka kara sékänä órehuamta áma tahuanaké béchïbo. ²⁸ Inélite juka rey nésauta johuäpo kara sékänä órehuamta mabet-lataka, atä baysaunake, entokte íkái itom jípurë násuk, ä nésahui joaka Diostate alleetuanake, ä yörihuäpo suamsi ito nüyeka. ²⁹ Bueítuk itom Dios tájji jü jita lülütíame.

13

Cristota éä páman jíapsihuame

¹ Emóem nákeka jíba náu aane, náu huéerim bénasi. ² Katem áabia kópte, jü enchim jóapo jábeta mabet-huäpo, bueítuk huate kaa jünéaka bem jóapom ángelesim mabetak.

³ Jume pereesommehuem huáate, ámemak pereesomtuka bénasi, entok jume jikot bít-huame, eme két enchim takaapo ámemak ä innëam ténasi.

⁴ Simemmet huéchiapo bíttunake, jü emo jubiahuame; íkái éntokem türi páman jíba ä huéria báare; të kaa emo jubeka entok kaa emo kunaka náu jíapsihuame, Diosta bíchäpo yäura bít-huamtam jípunake.

⁵ Jum jita jípu péehuäpo katem kaa náksi jita jípu péiya; juka én enchim jípurëmakem al-leiya, bueítuk Áapo ínel jiaahuak: “Kaibune enchi tö simnake, entokne kaa enchi tóijnake.”

⁶ Inélite huitti éaka ára ínel jiaahua: Jü Señor ára nee ania; kaibune máujnake, juka yoremta jita inou yáanakey junne.

⁷ Enchim pajtorimmehuem huáate, juka Diosta noki enchimneu nokakammehui. Ámechem suuhua, jáchin bem tahuanakëhui, jum naa kújakteka jáchin bem jíapsäpo. Huanärem jum bem Dios éä páman jíapsa.

⁸ Jesucristo jíba ájaria, tuuka, èni, entok jíbapo béchïbo. ⁹ Katem täbuiasi jájaana emo majtياهوü bíchaa emo huériutebo báare, kaita huitti täyahuä pámani. Bueítuk türi, juka jíapsita Diosta tühuapo kutti yéchahuäpo, të kaa juka buähuamta bétana yore majtياهوüpo; bueítuk ímïri kaabetau tüisi siika, jume íkái yáakammehui.

¹⁰ Huépul altartate jípure; ímïri karam ito-mak ára áma jíbuä, jume tabernáculopo oficio tékilta joame. ¹¹ Bueítuk jü sumo sacerdote ani-maalim ójbo huériaka jume Dios bejrim yáarim

béchïbo, áman kíkkibake jum símek béppa santosi täyahuähui. Huanäi ímëi animaalim takaahuaam, päkunim yeu tóijhuaka táttaahua.

¹² Ínëli kétchi Jesús, ä ójboy juka pueblota santosi tahuaria báreka, puertapo päkun kökosi jiokot ansuk. ¹³ Campamentopote päkun áu yeu kannake, jiokot ä bít-huäu huériaka. ¹⁴ Bueituk ímte yü tutti buére jóärata kaa jípure; ál-late huaka chúkula boobit-huamta jaria. ¹⁵ Inëlite Diosta béchïbo jíba ä jo báanake, Áapörík huämi. Áa béchïbo näikiatate buiknake, itom tempo yeu huémta, entokte ä téhuam huatem jüneriatuanake. ¹⁶ Tühua johuame entok jü kaa chükteka emo aniahuame, katem ä kóptia; bueituk juka kaa emo ámpoleka jíapsihuamta, Dios ä türe.

¹⁷ Jume enchim pajtorim nésauritem johua, éntokem áme bétuk emo nüye; bueituk be-pom jáchin enchim jiapsäu suaya, entokim Diosta bíchäpo yeu jábuana, enchim béchïbo. Inëlim al-leaka ä jonake, kaitat jáchin éaka. Bueituk kaa ä ínëlituk éntok, enchim béchïbo júne kaa türinake.

¹⁸ Ito bechïbem Diostau nooka; bueitukte huitti éiya, Diosta bíchäpo tüisi ito jiapsähui. Itom naa kújaktëpote símeta tüisi jo báare.

¹⁹ Entokne júchi enchimneu ä aahua, ínëli enchim ä yáa sáhueka, bueituk juka enchimneu ín nóttinakeu läuti ä yáatunakë béchïbo.

Ä chúpëpo Diosta tühua, entok teboterim

²⁰ Jü yanti éehuäpo Dios kókkolam násuk ä jíabitetuak, juka itom Señor Jesucristota.

Īri jü kabarammeu buére pastor, entok ä ójboyi jü noki náu tütehuak, jı́bapo béchı́bo. ²¹ Ēn éntok Dios áma enchim yúmatuanake, síme tühuata entok ä néshui johuäpo. Jesucristota néshuekápáman türihuamta enchimmet yáanake. Jü símek béppa uyyori éntok áa béchı́botunake, síme huasu-huasuktiriammechi. Júnentunake.

²² Enchimmeune ujbuanna, ín hermaanom, juka kutti nokta kaa enchim kom éetuanakē béchı́bo; bueıtuk íkáine kaa jaikik enchimmeu jı́ojte. ²³ Enchimne jünee íaa, jü itom hermaano Timoteo béja kaa cárcelpo káttek. Áapörík läuti yepsak, áamakne áman enchim bínnake.

²⁴ Jume enchim pajtorimem símem tebotua, entok símem jume santosi jíápsame. Jume Italiapo joome enchim tebotua.

²⁵ Jü Diosta tü eäu enchim béchı́botunake. Júnentunake.

Diosta nooki yorem nokpo

Mayo: Diosta nooki yorem nokpo New Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mayo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

84020f7b-8f34-5f65-803f-a2c6c92b92ea